

Regionfullmäktiges direktiv till nämnderna

Nämnderna ska aktivt bidra till regionfullmäktiges prioriteringar så att Region Gotland når önskat läge. Det innebär i praktiken att varje nämnd och förvaltning behöva göra insatser inom de områden nämnden har rådighet över samt samverka med andra nämnder och förvaltningar för att nå önskad effekt. Nämndernas uppdrag är även att bidra till de koncerngemensamma målen samt säkerställa att de nämnds-specifika målen uppfylls.

Målen ska följas upp i samband med delårsrapport 2 och årsbokslut. Måluppfyllelse mäts genom indikatorer på nämndnivå. I analysen ska jämställdhetsaspekten särskilt belysas där det är möjligt. Regionfullmäktiges prioriteringar följs upp vid årsbokslutet.

Alla nämnder ska arbeta med sin kvalitet, sina medarbetare, sitt ledarskap och sin ekonomi på ett sådant sätt att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och bidrar till god ekonomisk hushållning, inom de ekonomiska ramar som regionfullmäktige tilldelar nämnden.

Ekonomi

Balanskravet

Balans ska föreligga mellan tillgängliga ekonomiska resurser och den verksamhet som bedrivs. Med hänsyn till samhällsutvecklingen både utifrån den demografiska utvecklingen samt medborgarnas ökade förväntningar krävs ett ständigt pågående utvecklings- och effektiviseringsarbete för att kostnadsnivån ska vara kontrollerad.

I riktlinjen för god ekonomisk hushållning har regionfullmäktige beslutat om finansiella mål. Dessa mål utgör grundläggande restriktioner för drift- och investeringsverksamheten. Utifrån dessa mål och restriktioner har nämnderna tilldelats ekonomiska ramar inom vilka verksamheterna ska bedrivas.

Nämnderna ska verka för god ekonomisk hushållning. Det innebär att de effektiviseringskrav som finns i samband med budgetbeslutet ska genomföras och verksamheten ska bedrivas så att ekonomin är långsiktigt stabil.

Vid befarad negativ avvikelse ska nämnderna **agera snabbt och vidta åtgärder**. Detta är synnerligen angeläget för att säkra regionens totala ekonomiska balans.

Investeringar och finansiellt igångsättningstillstånd

Regionen ska ha ett positivt finansiellt flöde och ska samtidigt sträva efter att optimera den långfristiga upplåningen. Styrning av de finansiella flödena sker bland annat genom att nämnd före igångsättande av stora byggnads- och anläggningsinvesteringar alltid ska inhämta finansiellt igångsättningstillstånd hos ekonomidirektören enligt delegationsbeslut.

Före genomförande av en investering ska nämnderna alltid beakta vilka konsekvenser investeringen får i form av kapitalkostnader och övriga driftkostnader. Huvudprincipen är att nämnderna finansierar sina kapital- och driftkostnader för investeringar inom befintlig driftbudget.

Konflikt mellan verksamhetens mål och resurser

Vid konflikt mellan beslutade prioriteringar och mål och de ekonomiska resurserna är de ekonomiska resurserna överordnade. Ekonomin är den restriktion som sätter gränser för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.

Nämnderna ska löpande analysera och revidera utbudsnivåer för att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Nämnd har ansvar för att till regionstyrelsen snarast rapportera om den inte kan uppfylla de mål och åtaganden som regionfullmäktige beslutat om och även föreslå åtgärder.

Stabil ekonomi i ett långsiktigt perspektiv

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv. Det fleråriga perspektivet är i det sammanhanget viktigare än det enskilda räkenskapsåret.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på regionens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det bedöms inte som möjligt att 2024 klara de stora kostnadsökningarna för att värdesäkra pensionerna utan att det får stora negativa effekter för verksamheten och invånarna.

Region Gotlands budgetresultat för 2024 är minus 127 mnkr. Förutsättningen för att underskottet inte ska bli ännu större är att alla nämnder följer sin beslutade budget, genomför sina effektiviseringskrav och att utvecklingen under året är stabil.

Samhällsekonomiskt finns betydande osäkerhet avseende utvecklingen av skatteunderlaget under planperioden. Med stigande inflation, kraftigt ökade pensionskostnader samt betydande prisökningar för varor och tjänster är även kostnaderna svåra att förutse. Bristen på arbetskraft riskerar också att driva upp personalkostnaderna inom främst vård- och omsorg.

Planeringen framåt måste nödvändigtvis utgå från dagens prognoser vilket betyder att nämnderna måste planera för fortsatt effektivisering av verksamhet och processer samt se över utbudet för att möta kostnadstrycket framåt.

Regionfullmäktiges direktiv till nämnderna:

- Nämnderna ska bidra till regionfullmäktiges prioriteringar.
- Nämnderna ska bidra till de koncerngemensamma målen samt uppnå de nämndspecifika målen i styrmodellen.
- Nämnderna ska aktivt arbeta med verksamhetsutveckling och förändrade arbetssätt i syfte att minska kostnaderna med bibehållen kvalitet.
- Beslutade effektiviseringar och förändringar ska genomföras på ett sådant sätt så att ekonomisk stabilitet framåt säkras.
- Nämnd/förvaltningsledning ska samordnat för hela förvaltningen beakta potentialen i pensionsavgångar och naturlig rörlighet i effektiviseringsarbetet. Nämnden ska i samband med det också ta hänsyn till kommande kompetensförsörjningsbehov.
- Tillgångarna ska vårdas och värdesäkras och samtliga resurser ska nyttjas på ett effektivt och hållbart sätt.

Kvittering av budgetramar för 2024

Regionstyrelsens ordförande ska tillsammans med regiondirektören formellt överlämna 2024 års budgetramar till varje nämnd (ordförande och förvaltningschef). Detta sker i december 2023.